СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
СОФИЯ
Вх. № НУ1-177
06.11.2026

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „доцент" по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (земеделие)", обявен в ДВ бр. 70 от 4.08.2026 год., разработено от проф. д.ик.н. Юлия Маркова Дойчинова – научна специалност Икономика и управление (Аграрна икономика) – Университет за национално и световно стопанство определена

Основание за написване на рецензията е издадена Заповед на Председателя на ССА РД05-187/07.10.2026г. и решение на първото заседание на научното жури.

Персонална характеристика на кандидата:

Единствен кандидат по обявения конкурс е гл.ас. д-р Катерина Ангелова Чуркова. Тя е бакалавър и магистър на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий" - гр. Велико Търново , съответно по специалности „Счетоводство и контрол" (2012) и „Финансово-счетоводен мениджмънт" (2014). През 2024г. защитава образователната и научна степен „доктор" в специалност „Икономика и управление (земеделие)" Диплома № 0219/12.12.2023 г. от Селскостопанска академия, Институт по аграрна икономика - София .

Научноизследователският стаж на Чуркова започва от 2021г. като асистент в Института по планинско животновъдство и земеделие – гр. Троян , а през 2024 г. е избрана за академичната длъжност „главен асистент".

Количествена и качествена оценка по критериите и показателите за изследователската дейност и съответствие с изискванията

Кандидатът е представил документи и научна продукция, включваща 14 публикации по номенклатурната специалност. В съответствие с Правилника на Селскостопанска академия, монографичният труд е заместен от 5 броя публикации, индексирани в Scopus и Web of Science. Кандидатът е представил хабилитационна разширена справка, в която е обобщил научните приноси от петте научни статии .

Общият брой на формираните точки за научно-изследователската дейност на кандидата е 502,5, който превишава минималните национални и допълнителните изисквания на ССА за публикационна дейност и цитиранията. Най-висок е относителния дял на точките, набрани за статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, които са 43,3 % от общия брой.

Положителна оценка заслужава много високото ниво на самостоятелните публикации, които са 69,2 % от всички публикации.

Представените научни трудове на кандидата групирам в следните тематични направления: икономическа оценка на агрономически практики, биоразнообразието в контекста на устойчиво земеделие, икономически и екологични измерения на фуражното производство и климатичните промени и влиянието им на производството на тревен фураж.

Разработената от кандидата Справка за приносите подробно показва основните резултати, но не акцентира на новото и различното в сравнение с предшестващи изследвания.

В съдържателно отношение първото направление, което е насочено към икономическа оценка на агрономически практики, включва широк кръг разработки, свързани с отделни технологични решения и техния икономически ефект. Сред тях положителна оценка заслужават:

- анализът на основни критерии за избор на видове фуражни треви при отчитане на изменението на климата, характеристиките на почвата, условията на околната среда и управленческата практика. Логично продължение са разработките за избора на подходящи сортове от фуражните култури, като ключов фактор, определящ ефективността в аграрното производство чрез по-ниска себестойност, висок коефициент на икономическа ефективност и др.(Г7.1; Г7.7);
- оценката на икономическата ефективност на сортове бобови треви и въздействието на фиксирания азот на средния добив, брутните приходи и рентабилността на получената фуражна продукция. На тази основа са определени подходящи сортове за включване в сортовата структура за отглеждане при планински условия (Г7.7).
- разработеният методически подход за оценка на влиянието на биоторенето при създаване на засяти тревостои в земеделско стопанство (В1; В3.1) и анализа на заместването на минералните торове с органични за получаване на високо продуктивен и качествен тревен фураж и за повишаване на икономическия ефект от торенето. (Г7.8). На тази основа е и представения метод, определящ правилното съчетаване на торенето и другите елементи от технологията на производство, които водят до намаляване разходите за отглеждане на фуражните култури и увеличаване на печалбите (В3.1; В3.5).
- разработените анализи на използването на пестициди и тяхното влияние върху почвената биота и акумулирането им в растителните организми и препоръчаните

алтернативни методи за по-слабо до незначително акумулиране на химични субстанции в агрофитоценозите. Доказана е икономическата ефективност при използването на информационни копия (ІС) с носител вода на конвенционални хербицидни формулировки, позволяващи намаляване на антропогенното въздействие в агрофитоценозите (Г7.2).

- Оценката на въздействието на два хербицида (приложени в различни дози) върху основния химичен състав на фуражен тревостой и положителния им ефект върху съдържанието на суров протеин, количеството на суровите мазнини и минералните вещества (Г7.5).

- Анализът на агрономически и икономически подходи и методи при определяне състава на видовете в смесени тревостои, съобразени с биологията на културите, адаптивната им способност и тенденциите в изменението на климата. Обобщени са резултатите за подбор на компоненти в тревните смеси, осигуряващ екологично приемлива тревна асоциация, реализираща рентабилен тревен фураж при устойчиво управление на природните ресурси. Анализирани са приложените агротехнически мероприятия и производствените разходите и въздайствието им на размера на брутния доход, себестойността и печалбата от реализирания фураж (Г7.3).

Основните резултати и приносни моменти в рамките на второто тематично направление са свързани с:

- анализа на състоянието на биоразнообразието в пасищните тревостои и с оценката на причините за намаляването му. Представени са мерките на ЕС, и новата стратегия за биологичното разнообразие, като част от Европейския зелен пакт (Г7.4).

- определянето на флористичния състав по ботанически групи и биоразнообразието на видовете в тревостоите от различни местообитания и са посочени агротехнически мероприятия за запазване и подобряване на полезните тревни видове (В3.4; В 3.5; Г7.4; Г7.6).

- Разработените предложения за агротехнически мероприятия и използването на минерални и органични торове за увеличаване на икономически полезните тревни видове и за производство на балансиран качествен фураж за животните (В3.4; В 3.5).

В рамките на третото научно направление акцентът на научните изследвания са свързани с оценка на динамиката на развитие на биологичното производство от различни култури чрез прилагане на принципите и практиките на биологичното земеделие (Г7.6),

както и на оценката на законодателната рамка на биологичното производство и на приоритетите на биологичното земеделие (Г7.6).

По четвъртото направление, в контекста на оценката на климатичните промени и влиянието им на производството на тревен фураж, характер на доразвитие на научните знания има разработките по въвеждането на подходящи практики ефективно смекчаващи климатичните и други екологични кризи чрез рационалното управление на земята (В3.4; Г7.4), както и анализа на влиянието на климата върху развитието и продуктивните им възможности на ливадните тревостои, които са с богат видов състав, високо качество на сеното, ниски добиви, зависещи от температурите, количеството и разпределението на валежите (В3.4). В този контекст въглеродният диоксид при смесени тревостои се интерпретира като фактор за поддържането на топлинния баланс на Земята (В1).

Може да се обобщи, че получените резултати, съдържащи се в научната продукция на кандидата обогатяват аграрикономическото знание и имат приносен преобладаващо научно-приложен характер.

Забележки и препоръки.

Нямам съществени забележки по научната продукция. Препоръчвам на кандидата:

- да разшири и задълбочи научните си търсения по значими, недостатъчно изследвани и дискусионни проблеми на икономическата тесрия и стопанската практика.
- да участва в разработването и реализацията на международни проекти с оглед повишаване на публикационната активност и цитируемост.

Заключение.

Въз основа на направения анализ на научно-изследователската дейност на кандидата считам, че тя отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Селскостопанска академия за неговото приложение и оценявам ПОЛОЖИТЕЛНО цялостната дейност кандидата.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Научният съвет по икономика и управление на аграрния сектор на Селскостопанска академия да избере гл. ас. д-р Катерина Ангелова Чуркова за „доцент" по научната специалност Икономика и управление (земеделие).

Дата: 1.112026г. ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:.....

(проф.д.ик.н.Ю.Дойчинова)

OPINION

regarding the competition for the academic position of "Associate Professor" in Professional Field 3.8 Economics, scientific specialty "Economics and Management (Agriculture)," announced in the State Gazette, Issue 70 of August 4, 2026;

prepared by Prof. Julia Markova Doitchinova, D.Sc. (Economics) – scientific specialty: Economics and Management (Agricultural Economics) – University of National and World Economy.

This review is prepared pursuant to Order No. RD05-187/October 7, 2026, issued by the President of the Agricultural Academy (SSA), and the decision made during the first meeting of the Scientific Jury.

Candidate Profile:

The sole candidate in the announced competition is Chief Assistant Professor Katerina Angelova Churkova, PhD.

She holds Bachelor's and Master's degrees from "St. Cyril and St. Methodius" University of Veliko Tarnovo, specializing in "Accounting and Control" (2012) and "Financial and Accounting Management" (2014), respectively. In 2024, she was awarded the educational and scientific degree of "Doctor" (PhD) in the field of "Economics and Management (Agriculture)" (Diploma No. 0219, dated December 12, 2023) by the Agricultural Academy, Institute of Agricultural Economics – Sofia.

Churkova's research career began in 2021. as an assistant at the Institute of Mountain Stockbreeding and Agriculture in the town of Troyan; in 2024, she was appointed to the academic position of "Chief Assistant."

Quantitative and qualitative assessment based on criteria and indicators for research activity and compliance with requirements

The candidate has submitted documents and scientific output, including 14 publications in the relevant field of specialization. In accordance with the Regulations of the Agricultural Academy, the requirement for a monograph has been met through 5 publications indexed in Scopus and Web of Science. The candidate has submitted an extended habilitation report summarizing the scientific contributions derived from these five research articles.

The total score accumulated for the candidate's research activity is 502.5, which exceeds both the national minimum requirements and the additional requirements set by the Agricultural Academy regarding publication activity and citations. The largest share of points—43.3% of the total—comes from articles and papers published in scientific journals that are peer-reviewed and indexed in internationally recognized scientific databases.

The very high standard of the candidate's sole-authored publications—which account for 69.2% of the total—merits a positive assessment. I have categorized the candidate's submitted scientific works into the following thematic areas: the economic assessment of agronomic practices; biodiversity in the context of sustainable agriculture; the economic and environmental dimensions of forage production; and climate change and its impact on grass forage production.

The "Statement of Contributions" prepared by the candidate details the main results but does not explicitly highlight what is new or distinct compared to previous research.

In terms of content, the first area—focused on the economic assessment of agronomic practices—encompasses a wide range of studies concerning specific technological solutions and their economic impact. Notable among these are:

- An analysis of key criteria for selecting forage grass species, taking into account climate change, soil characteristics, environmental conditions, and management practices. A logical extension of this is the research on selecting appropriate forage crop varieties—a key factor in determining agricultural production efficiency through lower production costs, a high coefficient of economic efficiency, etc. (G7.1; G7.7).
- An assessment of the economic efficiency of legume forage varieties, as well as the impact of nitrogen fixation on average yields, gross revenue, and the profitability of the resulting forage. Based on this, suitable varieties have been identified for inclusion in the cultivation mix for mountain environments (G7.7). • The developed methodological approach for assessing the impact of bio-fertilization when establishing sown grass stands in an agricultural holding (B1; B3.1), as well as the analysis of replacing mineral fertilizers with organic ones to obtain high-yielding, high-quality grass forage and to enhance the economic returns from fertilization (G7.8). Based on this, a method is presented for determining the optimal combination of fertilization and other production technology elements, which leads to reduced costs for cultivating forage crops and increased profits (B3.1; B3.5).
- Analyses regarding the use of pesticides, their impact on soil biota, and their accumulation in plant organisms, along with recommended alternative methods to minimize or eliminate the accumulation of chemical substances in agrophytocenoses. The economic efficiency of using "information copies" (ICs)—based on water as a carrier—of conventional herbicide formulations has been demonstrated; this approach allows for a reduction in the anthropogenic impact on agrophytocenoses (G7.2).

- Assessment of the impact of two herbicides (applied at different doses) on the basic chemical composition of forage sward, and their positive effect on crude protein content, crude fat content, and mineral substances (G7.5).
- An analysis of agronomic and economic approaches and methods for determining species composition in mixed swards, taking into account crop biology, adaptive capacity, and climate change trends. Results regarding the selection of components for grass mixtures are summarized; this selection ensures an ecologically sound plant association capable of producing cost-effective forage while maintaining the sustainable management of natural resources. The study analyzes the agrotechnical practices employed and production costs, as well as their impact on gross income, production costs per unit, and profit from the forage produced (G7.3).

The key results and contributions within the second thematic area relate to:

- An analysis of the state of biodiversity in pasture swards and an assessment of the factors driving its decline. EU measures and the new Biodiversity Strategy—part of the European Green Deal—are presented (G7.4).
- The determination of floristic composition (by botanical group) and species biodiversity within swards across various habitats, alongside recommended agrotechnical practices for the conservation and enhancement of beneficial grass species (B3.4; B3.5; G7.4; G7.6).
- Proposals have been developed regarding agrotechnical measures and the use of mineral and organic fertilizers, aimed at increasing the prevalence of economically valuable grass .

Within the third research area, the focus lies on assessing the development dynamics of organic crop production through the application of organic farming principles and practices (G7.6), as well as evaluating the legislative framework and priorities governing organic production (G7.6).

Regarding the fourth research area—in the context of assessing climate change and its impact on grass fodder production—work has been conducted to further scientific knowledge by introducing appropriate practices that effectively mitigate climate and other environmental crises through rational land management (B3.4; G7.4). This also includes an analysis of how climate influences the development and productive potential of meadow grass stands—which are characterized by rich species diversity and high-quality hay, yet yield low outputs that depend on temperature, precipitation levels, and rainfall distribution (B3.4). In this context, carbon dioxide within mixed grass stands is interpreted as a factor in maintaining the Earth's thermal balance (B1).

In summary, the results presented in the candidate's scientific output enrich the field of agricultural economics and are primarily of a scientific-applied nature.

Remarks and recommendations.

I have no significant reservations regarding the candidate's scholarly output. I recommend that the candidate:

- expand and deepen her research inquiries into significant, under-researched, and debatable issues within economic theory and economic practice;
- participate in the development and implementation of international projects with the aim of increasing publication activity and citation rates.

Conclusion.

Based on the analysis of the candidate's research activities, I consider that she meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB), the Regulations for the Application of the LDASRB, and the specific Regulations of the Agricultural Academy regarding its implementation. Consequently, I provide a POSITIVE assessment of the candidate's overall work.

I propose that the esteemed Scientific Jury also cast a positive vote, and that the Scientific Council for Economics and Management of the Agrarian Sector at the Agricultural Academy appoint Chief Assistant Professor Dr. Katerina Angelova Churkova to the academic position of "Associate Professor" in the scientific specialty of Economics and Management (Agriculture).

Date: November 1, 2026

PREPARED BY:.....

(Prof. Ju. Doitchinova, D.Sc. in Economics)